

IDEATHON BB

... zbieranie nápadov
pre rozvojové projekty mesta

Případová studie – Ideathon Funkční městské oblasti Banská Bystrica

Příběh: Jedná se o skutečnou situaci.

Jaký měli problém, co chtěli vyřešit

Funkční městská oblast Banská Bystrica, kterou tvoří město Banská Bystrica a 18 okolních obcí, chtěla vytvořit novou Integrovanou územní strategii.

Integrovaná územní strategie (IÚS) představuje podmnožinu Programu hospodářského rozvoje a sociálního rozvoje (PHRSR), jako komplexní rozvojovou strategii území. Vztah IÚS a územně příslušného strategického dokumentu PHRSR územní samosprávy je definovaný podle Zákona o regionálním rozvoji.

Právě díky PHRSR je kraj schopný efektivně nastavovat opatření a příslušné aktivity, do nichž by měly směřovat finance z Evropské unie. Program vychází z poznání aktuální situace a problémů kraje, možných rizik a ohrožení ve vazbě na existující strategie a koncepce. Jeho cílem je zajistit kontinuální rozvoj kraje po zohlednění identifikovaných problémů a očekávání obcí, měst, soukromého sektoru a jiných sociálně ekonomických partnerů daného kraje.

Integrovanou územní strategii tvoří standardní součásti obvyklých veřejných strategií, tj. analytická část, strategicko-programová část, realizačně finanční část a akční plán jako příloha. Součástí je i SWOT analýza, která identifikuje silné a slabé stránky daného kraje, možné příležitosti, které může daný kraj využít, a ohrožení, kterých se musí vyvarovat.

Jak ho mohli vyřešit klasicky

Funkční městská oblast Banská Bystrica (dále FMO BB) mohla tento zákonem stanovený úkol splnit „klasicky“, tzn. zadat zpracování úvodní analýzy (např. externí firmě), sestavit expertní tým z úředníků samosprávy a dalších odborníků na regionální rozvoj a připravit další potřebné náležitosti strategického dokumentu.

Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení

FMO BB se však rozhodla zpracovat IÚS jinak. V Banskobystrickém kraji neexistoval před rokem 2020 žádný systémový přístup k participativnímu vládnutí. Až v r. 2021 vstoupil kraj do národního programu Otevřená vláda, který silně podporoval princip partnerství s veřejností. To vedlo k systemizaci a zrychlení participativního vládnutí. V r. 2024 bylo na magistrátu města Banská Bystrica zřízeno malé oddělení pro participaci a inovace v otevřeném (participativním) vládnutí.

K získání inovativních nápadů pro IÚS se proto FMO BB rozhodla zapojit veřejnost. Jako participativní techniku využila formu **Ideathonu**.

Ideathon je inovativní participativní formát, jehož cílem je intenzivní brainstorming jednotlivců z různých prostředí a zázemí, s rozmanitými dovednostmi a záměry, kteří se sejdou za účelem společného identifikování různých nápadů, řešení či akčních plánů v rámci konkrétního tématu. Ideathon bývá časově ohraničený, může trvat několik hodin, ale i dnů, realizuje se prostřednictvím online či offline workshopů a konzultací.

Cílem prvního městského Ideathonu k tvorbě Integrované územní strategie funkční městské oblasti Banská Bystrica bylo doplnit inovativní nápady pro integrovaný územní rozvoj uvedené funkční městské části Banská Bystrica, a to v těchto klíčových oblastech:

- Moderní FMO BB
- Zelená a zdravá FMO BB
- Dobře spravovaná FMO BB

Kdo je v tom podpořil

Ideathon se na Banskobystricku realizoval s technickou pomocí expertů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), týmu projektu SPOLUPRACOVŇA BB /Otvorené vládnutie a týmu IÚS FMO BB.

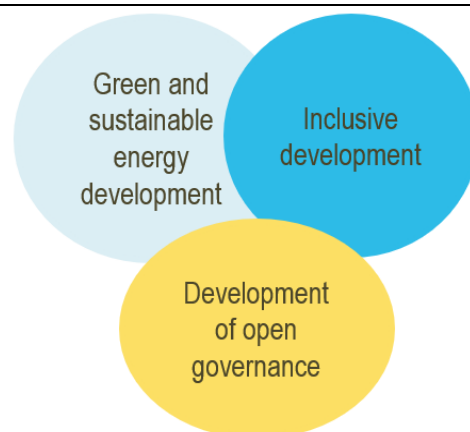
FMO BB využila výzvy DG REGIO a OECD, z níž bylo možné podporovat pilotní projekty využívající participaci občanů. Evropská unie propaguje a podporuje celkový harmonický rozvoj jejích členských států a regionů prostřednictvím politiky soudržnosti. Její úspěch do značné míry závisí na efektivním partnerství mezi vládami, zúčastněnými stranami a občany. Občané hrají klíčovou roli při utváření rozhodnutí o veřejných investicích a také při zvyšování transparentnosti a odpovědnosti veřejných orgánů. Evropská komise (DG REGIO) a OECD společně vyhlásily výzvu na podporu pilotních projektů, jejichž cílem bude postavit občany do středu investičních rozhodnutí.

Cíle projektu byly dva:

- široký, obecný – implementovat princip partnerství v politice soudržnosti EU na místní úrovni
- konkrétní – zavést inovativní participativní metodu Ideathon zapojit občany do rozvoje a stanovení priorit projektových nápadů pro ITS 2021–2027 v rámci politiky soudržnosti EU

Projektový tým tvořili zástupci těchto útvarů:

- Otevřená řídicí jednotka na OECD
- Oddělení pro strategické plánování města Banská Bystrica
- Participační jednotka města Banská Bystrica
- Centrum dialogu (CSO)

Obr. 1: Fotografie z probíhajícího Ideathonu¹

Jako projektová metoda byla zvolena forma hybridního ideathonu, do kterého je zapojeno smíšené publikum, tj. účastníci z různých skupin (občané, zainteresované strany, magistrátní odborníci aj.)

Jak to probíhalo

Ideathon byl zahájen 1. dubna 2023 workshopem a skončil 25. května 2023 online hlasováním. Jeho hlavním cílem bylo posílení projektových idejí v oblastech týkajících se FMO Banská Bystrica:

Veřejnost se vyjadřovala zejména k těmto tématům:

- **zelená a inkluzivní** funkční městská oblast Banská Bystrica (společné řešení a využívání obnovitelných zdrojů energie, komunitní energetika, management odpadů, recyklace a opětovné využití, komunitně vedená péče o zelenou infrastrukturu, potravinová soběstačnost, služby pro znevýhodněné skupiny obyvatel, mezigenerační spolupráce (mladí lidé, senioři, ...)
- **dobře spravovaná** funkční městská oblast Banská Bystrica (mezisektorová spolupráce v oblasti inovací a inteligentních řešení, kvalitní otevřené vládnutí, resp. správa)

Aktivity a akce Ideathonu probíhaly v několika fázích:

1. IDEATHON 1.4. 2023 – intenzivní celodenní workshop

- první městský Ideathon odstartoval v sobotu 1. dubna 2023 v Robotníckom dome v Banské Bystrici. Konal se zde intenzivní celodenní workshop zaměřený na brainstorming ideových návrhů projektů pro rozvoj území FMO BB (tj. města Banská Bystrica a 18 okolních obcí)
- pozvánky byly rozeslány prostřednictvím sociálních médií, webových stránek, plakátů ve městě a formou přímého pozvání
- setkání se zúčastnilo 24 aktérů z různých sektorů

¹ Portál města Banská Bystrica (n.d.) – Aktivity a podujatia Ideathonu
<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

Obr. 2: Ilustrační obrázek k pozvánce na Ideathon (portál města Banská Bystrica)²

2. IDEATHON 14.4.23 – konzultační setkání

- další prostor pro konzultaci ideových záměrů obyvatel byl v pátek 14. dubna od 14:00 na pracovním setkání, opět v prostorách Robotnického domu

3. ONLINE IDEATHON 5.4.2023 – 24.4.2023

- v období 5.4. – 24. 4. 2024 měli zájemci možnost navrhování ideových záměrů i online, kde na [tomto odkazu](#) mohli občané, zástupci občanské společnosti, sektoru vzdělávání, podnikatelů a místních samospráv navrhnout svoje ideové náměty a přispět k doplnění a vypracování nových a inovativních projektových záměrů

4. ONLINE HLASOVÁNÍ 23.5.2023 – 8.6.2023

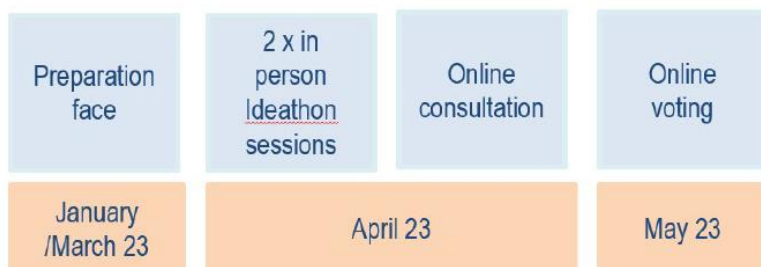
- Hlasování proběhlo v rámci online [participativního nástroje platformy CONSIDER.IT](#) s podporou externího experta

² Portál města Banská Bystrica (n.d.) – Aktivita a podujatia Ideathonu
<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

Časový rámec implementace projektu:

TIMEFRAME OF PROJECT IMPLEMENTATION

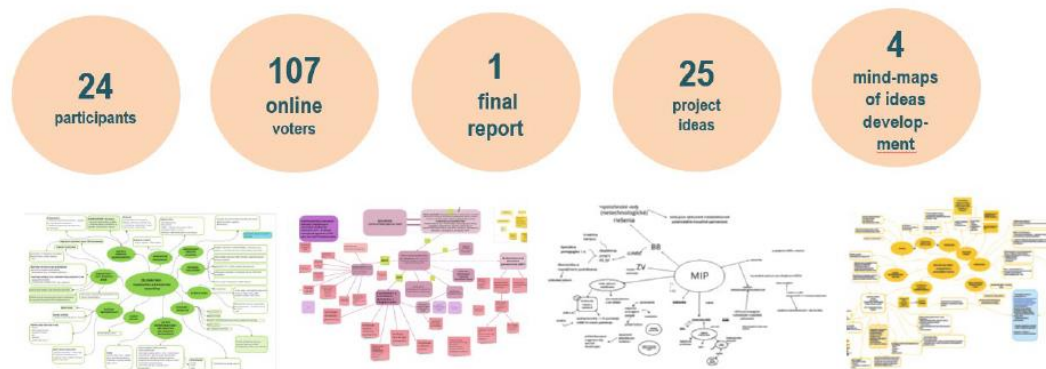
Obr. 3: Grafické znázornění časového průběhu projektu³

Jaký byl výsledek

Kvantitativní výsledky:

Prvního workshopu se zúčastnilo 24 účastníků, do online hlasování se zapojilo 107 hlasujících. Byla zpracovaná [jedna závěrečná zpráva](#). V projektu se objevilo 25 nových idejí a byly vytvořeny 4 myšlenkové mapy k rozvoji nápadů.

QUANTITATIVE OUTCOMES

Obr 4: Grafické znázornění kvantitativních výsledků⁴

³ Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy* https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf

⁴ Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy* https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf

Kvalitativní výsledky:

- očekává se, že realizace některých projektových nápadů bude spolufinancována v rámci projektu ze zdrojů politiky soudržnosti EU
- budování kapacit interních zaměstnanců, kteří získávali zkušenosti v průběhu procesu Ideathonu (probíhající proces učení se)
- posílení a zviditelnění národního projektu Open Government v Banské Bystrici a okolí

Sekundární výsledky:

- rozvoj vnitřní podpory (volení úředníci, zaměstnanci) pro zlepšení infrastruktury digitální demokracie – implementována platforma DECIDIM pro online participativní procesy
- používání DECIDIM pro online hlasování v participativním rozpočtu (nárůst hlasujících ze 400 na 1400 voličů)

Jaké je z toho poučení?

Úředníci městských a obecních samospráv si uvědomili, že kromě starých způsobů provádění je možné využívat i inovační dynamické metody.

V oblasti zapojování občanů je patrné, že je obtížné uchopit komplexní téma a představit ho srozumitelně občanům. Negativně se projevuje silná polarizace společnost a k obratu (zejména v myšlení) dochází velmi pomalu.

Národní úroveň si uvědomila, že regulace a pravidla týkající se zapojování občanů do politiky soudržnosti EU jsou velmi nejasná.

Municipální i národní úroveň trpí nedostatkem administrativní kapacity s odpovídajícími dovednostmi a postoji k posilování partnerského přístupu a zapojování občanů do veřejných politik.

Dále je třeba si uvědomit, že princip partnerství se musí odehrávat na všech úrovních:

- změna kultury v instituci není jednoduchá a je třeba k tomu využít agenty, kteří by koučovali tuto změnu
- sílící polarizační tendence je třeba se naučit překonávat pomocí „polarizačního managementu“
- budování kapacit musí být kontinuální proces založený na učení, a to na všech úrovních
- princip partnerství musí být neustále monitorován, obhajován a podporován

Použité zdroje:

Portál města Banská Bystrica (n.d.) – *Aktivity a podujatia Ideathonu*

<https://www.banskabystrica.sk/ideathonbb/>

Soňa Kariková (2024) - *Innovative Implementation of the Partnership Principle in EU Cohesion Policy*

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/training/2024/1.2_Sona_Karikova.pdf